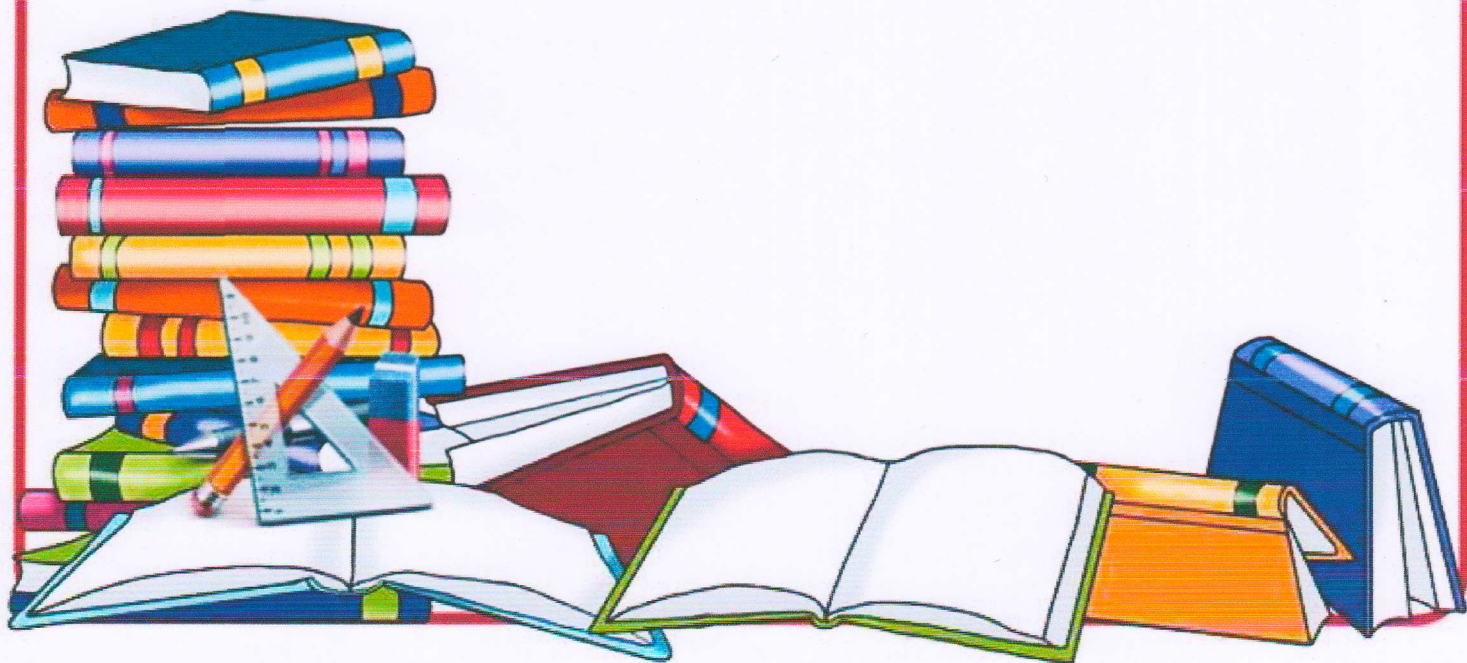

№8 Маатмуса Абдыжапаров атындагы
жалпы билим берүүчү орто мектеби

Коопсуздуктун алдын алуу

№8 Абдыжапаров Маатмуса атындагы жалпы билим берүүчү орто мектебинин

10-классынын коопсуздукту алдына алуу боюнча түзүлгөн жылдык иш планы

№	Аткарылуучу иштер	мооноту	Иштин журушу	Ким аткарат	Эскертүү
1	Өрт коопсуздугу боюнча инструкция менен тааныштыруу	сентябрь	Класстык чогулуш	Кл.жет	
2	Өзгөчө кырдаал учурунда окуучулардын омурун коргоо боюнча инструкция менен тааныштыруу	сентябрь	Класстык чогулуш	Кл.жет	
3	Көчөөдө жургон жолбун иттерден абайла!	октябрь	Дил баян	Кл.жет	
4	Бейтааныш адамдардан сак бол!	ноябрь	ангемелешуу	Кл.жет	
5	Жарылуучу куралдан сактаналы!	декабрь	ангемелешуу	Кл.жет	
6	Жолдо журуунун эрежелерин балдарга тушундуруу	январь	Дил баян	Кл.жет	
7	Жер титиреген кезде эмне кылуу керек?	февраль	ангемелешуу	Кл.жет	
8	Электр тогуна аяр мамиле кылалы	апрель	баарлашуу	Кл.жет	каран чыгатогон 5.09.22-ж Синя
9	Сууга чөгүп кетүүдөн сактанабыз.	май	ангемелешуу	Кл.жет	

Класс жетекчиси:

Асанбекова Гулзар

Жолдо жүрүүнүн эрежелерин сактоо

№	Окуучунун аты, жөнү	Сабактын өтүлгөн убагы	Окуучунун колу
1	Абдинасиров Улук	15 - сентябрь	Улук
2	Азат у Фархад	15 - сентябрь	Азат
3	Айбек у Адилет	15 - сентябрь	Адилет
4	Жоломанов Бектемир	15 - сентябрь	Бектемир
5	Жумагулов Темирлан	15 - сентябрь	Темирлан
6	Карыбеков Темирболот	15 - сентябрь	Темирболот
7	Кенешов Алинур	15 - сентябрь	Алинур
8	Манапбаев Бектур	15 - сентябрь	Бектур
9	Нуралы у Кубаныч	15 - сентябрь	Нуралы
10	Нурманбетова Айнура	15 - сентябрь	Айнура
11	Нурманбетова Гулнура	15 - сентябрь	Гулнура
12	Самсалиев Нурболот	Нурболот	Нурболот
13	Токтогулова Нуриза	15 - сентябрь	Нуриза
14	Таштанбек у Дастан	15 - сентябрь	Таштанбек
15	Тойбеков Байбол	15 - сентябрь	Байбол
16	Токтосунов Байболот	15 - сентябрь	Байболот
17	Тынышов Элзар	15 - сентябрь	Элзар

Техникалык коопсуздук эрежелерин сактоо

№	Окуучунун аты, жөнү	Сабактын өтүлгөн убагы	Окуучунун колу
1	Абдинасиров Улук	22 - сентябрь	Улук
2	Азат у Фархад	22 - сентябрь	Азат
3	Айбек у Адилет	22 - сентябрь	Адилет
4	Жоломанов Бектемир	22 - сентябрь	Бектемир
5	Жумагулов Темирлан	22 - сентябрь	Темирлан
6	Карыбеков Темирболот	22 - сентябрь	Темирболот
7	Кенешов Алинур	22 - сентябрь	Алинур
8	Манапбаев Бектур	22 - сентябрь	Бектур
9	Нуралы у Кубаныч	22 - сентябрь	Кубаныч
10	Нурманбетова Айнура	22 - сентябрь	Айнура
11	Нурманбетова Гулнура	22 - сентябрь	Гулнура
12	Самсалиев Нурболот	22 - сентябрь	Нурболот
13	Токтогулова Нуриза	22 - сентябрь	Нуриза
14	Таштанбек у Дастан	22 - сентябрь	Дастан
15	Тойбеков Байбол	22 - сентябрь	Байбол
16	Токтосунов Байболот	22 - сентябрь	Байболот
17	Тынышов Элзар	22 - сентябрь	Элзар

Өрт коопсуздугу боюнча инструкция

1. Жалпы түзүлгөн иш чара менен таанышуу.
2. Кароолчулар кезметке турган учурда түнкүсүн да дайыма болуу, мектептин ичине тамеки тартпоо, күйүүчү майларды алып кирбөө, ширеңке жандырбоо.
3. Класстардын ,кабинеттердин ичине электр плита жылыткычтарын колдонбоо.
4. Мектептин айланасында өскөн чөп, куурайларды тазалап туруу.
5. Терилген кагаз таштандыларды мектептен алыс алып барып таштоо.
6. Проводдордун ачык жерлерин кол менен же нымдуу нерселер менен кармабоо.
7. Ички электр жабдууларын коргой турган предохранителдерге көз салуу, алардын стандартта болуусун камсыз кылуу.
8. От жагылган учурда печкалардын оозунун ачык калышына жол бербөө.
9. Түнкүсүн же күндүзү лампочкаларды өчүрүүгө көз салуу, компьютер, телевизор, магнитофон ж.б. колдонулган электр жабдууларын кароосуз калтырбай , өчүрүп кетүүнү эстен чыгарбоо.

Балдар үчүн жол кыймылынын коопсуздугунун эрежелеринин жана эрежелеринин мааниси:

Чондордон айырмаланып, балдар жолдо баратканда эмне кылуу керек, эмне кылбоо керектигин билишет. Чондордун көзөмөлүсүз жана жол коопсуздугунун эрежелерин туура билбесе, балдар өздөрүн тобокелге салып коюшу мүмкүн. Улуттук Автомобилдик Жол кыймылынын коопсуздугун камсыздоо башкармалыгынын 2014-жылдагы отчетуна ылайык, жол кырсыгынан улам каза болгондордун 3% ы балдар болгон (1). Статистика дагы көрсөткөндөй, ошол эле жылы жол кырсыгынан күнүнө 480 бала жаракат алган. Баарынан кызыгы, жол кырсыгынан каза болгон 4884 жөө жүргүнчүнүн 207си балдар.

Балдарыңыздын коопсуздугу жөнүндө сөз болгондо, сиз мунасага келбешиңиз керек. Балдар үйдөн чыга турган куракка жетери менен жол коопсуздугун үйрөтүңүз. Алар менен чогуу машыгып, сиздин айткандарыңызды түшүнүп жаткандыгына ынаныңыз.

Жол жана жол кыймылынын коопсуздугунун эрежелери жана балдарыңыз үчүн көбүрөөк маалымат алуу үчүн окуй бериңиз

Балдар үчүн жол коопсуздугун камсыз кылуучу 13 эреже

Балдарга жол коопсуздугунун эрежелери жана эрежелери жөнүндө билүү маанилүү болгону менен, аларга колунан келгенче көбүрөөк маалымат берилбеши керек. Бул жерде сиз балдар үчүн бир нече жол коопсуздугунун эрежелерин баштай аласыз

1. Сигналдарды билишиң керек

Светофорлор жана белгилер жөнүндө жана ар бир түстүн эмнени билдирерин билүү керек.

- Жашыл "кетүү" дегенди билдирет: Сигнал "жашыл" болуп күйгөндө гана, унаалар алдыга жылышат.
- Кызыл "токтоо" дегенди билдирет: Сигнал кызыл болуп күйгөндө, бардык унаалар токтоп турушу керек.
- Сары жайлатуу дегенди билдирет: Сигнал саргайганда, унаалар жайлап, токтоого даярдануусу керек.
- "Жөө басуу" же кесилиштерде сейилдеген адамдын белгиси жөө адамдарга арналган. Ушул белгилер жашыл болуп калганда гана жолду кесип өтүңүз. Бирок машиналар жакындап келбеши үчүн, солго жана оңго караңыз.
- Белгиде "Жүрбө" деген жазуу пайда болсо же баскан адамдын белгиси кызыл болуп калса, эч качан жолду кесип өтпө.

Кээде басуучу адамдын же "Жүр" сигналдарынын ордуна колдун белгиси колдонулат. Бул жөнүндө да билүүң керек.

2. Токтогула, Карагыла жана Өткөргүлө

Мектепке же автобус токтоочу жайга жөө басып, артка кетиши керек. Аларга мектептин автобусу түшүп кеткенден кийин гана көчөдөн өтүүгө туура келиши мүмкүн. Жок болсо дагы, досундун же кошунандын үйүнө баруу үчүн көчөдөн өтүп кетишиң мүмкүн. Кандай болбосун, жолдон аман-эсен өтүп кетүүнү үйрөнүшүң керек.

Ар дайым сигналдарды изде жана жолду кесип өтүү үчүн жөө адамдар өтүүчү жерди колдон. Эгерде мындай белгилер жок болсо, анда эмне кылуу керек:

- Жакындап келе жаткан унаалар бар же жок экендигин билүү үчүн оңго, андан кийин солго кара.
- Эгер ооба болсо, унаанын өтүшүн күтүп, андан кийин жолду кесип өт.
- Эч качан ийилген жерлерден өтпө.
- Туруктуу унаалардын ортосунан эч качан өтпө.

3. Көңүл буруп- Уккула

Ар дайым келе жаткан унааны көрө албай калышың мүмкүн айрыкча, алар бурулуштун жанында турушу мүмкүн. Ошондуктан, унаа жакындап келе жатса билип алышың керек. Жолдо бараткан автоунаалар жана башка унаалар "мүйүздү" көбүнчө ийилген жерлерде жана пилотсуз кесилиштерде алардын жакындап калгандыгын билдиришет.

4. Жолдордо чуркабаңыз

Жолдо токтоолукту сактоого жана эч качан чуркабоого жана чуркабоого үйрөн .

5. Ар дайым тротуарларды колдон

Жолдо бара жатканда тротуарды колдонууга үйрөн. Жөө басуучу жолду өзүң колдонуп, башкаларга үлгү көрсөт.

6. Кесилиш жана Жөө жүргүнчүлөр өтүүчү жол

Силерде жолдун каалаган жагына чуркап өтүү тенденциясы бар. Бул кооптуу болушу мүмкүн, анткени өтүп бара жаткан унаалар сигнал же кесилиш болбосо, жайлабайт. Ошондуктан кесилиште гана өтүп, жөө адамдар өтүүчү жолду колдонушун керек. Эгерде алар кесилиш же белгиленген кесилиш жок чакан конушта болсо, анда жогоруда айтылган эрежелерди сакташың керек.

7. Колдорду эч качан унааңыздын сыртына чыгарба

Автомобиль кыймылдаса дагы, балдар колдорун чыгарып салышат. Айрымдары баштарын артка кылчайып, кол булгап кетиши мүмкүн. Кыймылдап жаткан унаанын колун же башын алып чыгып кетүү өтө кооптуу. Эгер балдар этият болбосо, каршы тараптан келе жаткан унаалар аларды сүзүп алышы мүмкүн.

8. Эч качан жолду Бенддерде кесилбеңиз

Ийилиштер - айдоочулардын сокур тактары. Эңкейип өтүп баратканда, унаа айдоочуларына сени байкап, унааны токтотууга жетиштүү убакыт бере албайсың. Ошондуктан эч качан ийилген жерден өтпөгүлө , анткени жаракат алышың мүмкүн.

9. Велосипедде коопсуз болуу.

- Велосипед тебүүдө ар дайым туулга кийип жүр.
- Велосипедди колдонуудан мурун анын иштөө абалын текшерип ал - түнкүсүн болсо, тыныгуу жана жарык бар экендигин текшерип ал.
- Дайыма велосипед тилкесин колдон. Ал жок болсо, жолдун өтө оң же сол тарабында (кайсы өлкөдө туура болсо) велосипед тебип, трафик менен кошо жүр. Артындан чоңураак жана ылдамыраак унаа жүрүү үчүн көзүңдү жана кулагыңды ачык карма.
- Автоунаа айдоочулары оңой байкап туруш үчүн, ар дайым көрүнүшү начар жерлерде жана түнкүсүн жарыкты колдон.

10. Кыймылдаган унаанын ичинде коопсуз болуу

- Кыймылдуу унаанын ичинде, айрыкча мектеп автобусу же фургонун ичинде эч качан турба.
- Студенттер жылып бараткан мектеп автобустун ичинде айланып жүрбөшү керек.
- Унаа токтоп калгыча, отуруп, автобустун ичиндеги катуу темир жолду кармап тур.
- Кыймылдап жаткан унаанын терезесинин сыртына дененин.

11. Ар дайым жолдун четине чыгыңыз

- Автобуска чуркабоо үчүн эрте башталып, убагында кел.
- Автобуска түшкөндө жана түшүргөндө ар дайым кезекте тур.
- Унаадан же автобустан түшүп жатканда жолдогу башка унааларга тоскоолдук жаратпаш үчүн ар дайым ооздуктан түш.

•

• 12. Көрүнүп тур, аман-эсен жүр

Түнкүсүн жумуштап чыгып калсаң, кара түстө кийинүү жаман идея болушу мүмкүн. Коопсуздукту сактагың келсе, унаа айдоочуларынын сени байкап турушу маанилүү. Көрүү үчүн:

- Түнкүсүн сейилдөө же велосипед тебүү учурунда ачык түстөгү кийимдерди же чагылдыруучу материалдарды кий.
- Күндүз жаркыраган кийимдерди кийип жүр.
- Кирип келе жаткан унаага катышуунду билдиргиң келсе, колунду булга.

13. Шашпаңыз

Силер бир жерге жетүү же кимдир бирөө менен жолугушуу үчүн толкунданып, шашыласыңар. Бул кооптуу болушу мүмкүн. Андыктан төмөнкүлөрдү билишиң керек:

- Унаага түшкөндө же түшүргөндө шашылба, анткени бул коркунучтуу.
- Алаксып кетпе
- Көчөдө бара жатканда шашпа, тынчтан.
- Унаанын эшигин капыстан ачпа

№8 Маатмуса Абдыжапаров атындагы жалпы билим берүүчү орто мектебинде өзгөчө кырдаал учурунда окуучулардын өмүрүн коргоо боюнча

ИНТРУКЦИЯ

- 1.Өзгөчө кырдаалдар боюнча маалымат алуу, ар кандай каражаттарды даярдоо ,окуучуларга түшүндүрүү иштерин жүргүзүү жана жүрүм-турум эрежелерин сактоо.
2. Сабак учурунда же мектептин айланасында жүргөндө ар кандай кокустуктар (жер титирөө, суу ташкыны ,өрт) катталса адам өзүн жоготпой ,дүрбөлөңгө түшпөй,жардамга келүү.
3. Терезе,шкаф жана оор нерселердин жанынан алыс болуу.
- 4.Ар кандай кырсыктардан чыгуу максатында имаратты кошумча эшиктер менен камсыз кылуу.
- 5.Окуучуларга мындай учурларда жашынганга же өзүнө сак болуу үчүн алдын ала “тревога” жүргүзүү.
6. Суу түтүктөрүн ,электр энергиясын, урап калган жерлерди өз убагында өчүрүп, ондоп туруу.
7. Окуучу өзү гана маалымат албастан , башкаларга да айтууга жана жардам берүүгө даяр болуу.